

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXVII-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 19-20/ жовтень 2016 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

Іван Федорович ДРАЧ

Товариство зв'язків з українцями за межами України — «Україна—Світ»

Президія, керівники регіональних відділень, працівники Товариства зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна—Світ») та численні представники українства за межами України вітають з 80-літнім Ювілеєм Голову Товариства, українського поета,

перекладача, кіносценариста, державного і громадського діяча, першого голову Народного Руху України, Героя України — ІВАНА ДРАЧА. Бажаємо міцного здоров'я, нових творчих успіхів. Хай і надалі Ваш шлях буде щедрим добром, сонячним родинним щастям, захоплюючий новими планами.

У номері:

- *Свято Покрови – 1/14 жовтня* ▶ стор. 2
- *Мовна політика в освіті Румунії* ▶ стор. 3
- *Міжнародний день перекладача* ▶ стор. 4
- *Служитель українського слова* ▶ стор. 5
- *Олекса Довбуш у легендах і переказах* ▶ стор. 6
- *2017 р. Україна головуватиме Є Л* ▶ стор. 7
- *Традиції козацтва у Тульчі* ▶ стор. 8
- *80-річний Ювілей Івана ДРАЧА* ▶ стор. 9
- *Шана України творцям Румунії* ▶ стор. 10
- *Лист до редакції «Вільного Слова»* ▶ стор. 11
- *Нацменшини – в прямому ефірі* ▶ стор. 12
- *«Юні українські таланти Румунії»* ▶ стор. 13
- *Іван ДРАЧ: «Самотня ластівка»* ▶ стор. 14
- *Я ще й досі зелена-зелена!* ▶ стор. 15
- *До 150-річчя М. С. Грушевського* ▶ стор. 16

Духовна поживаЩЕ РАЗ ПРО БОГОСЛУЖІННЯ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

З великою цікавістю та душевним задоволенням я прочитав повідомлення про Богослужіння українською мовою в Бухаресті. В той час подумав, і дуже бажав би, щоб таку вістку прочитати і про українців Тульчі, де існують дві українські церкви: «Преображеніє Господнє» під назвою Руська церква, але вона в дійсності – українська, і церква Покрови Пресвятої Богородиці (збудована в 1888-1898 рр.), що знаходиться в кварталі Коморовка, де жили і живуть багато українців.

В тульчанській газеті «Obiectiv» з 29 серпня 2016р. ціла сторінка «Detectiv prin Tulcea veche» присвячена тульчанській українській церкві «Преображеніє Господнє», в якій говориться, що українська церква найдавніша церква в Тульчі: «Într-un fel, cea mai veche biserică din Tulcea este Biserica Schimbarea la față (rusească) ucraïneană, situată pe strada Slt. Gavrilov Corneliu, nr. 93». Треба згадати, що ця церква на початку не була така, як тепер, – була збудована з дерева, глини та комишу, десь в 1736 р. Цю церкву збудували «vajnicii zaporojeni». Biserica din zilele noastre este rodul ctitoriei cazacilor zaporojeni (haholi tulceni). Фундамент церкви був закладений біля старої церкви і освячений 6 серпня 1872 р. Тульчанським єпископом Діонісієм, який представляв Грецьку Патріархію з Константинополя. Нова церква була освячена 1883р. В дзвіниці знаходиться масивний дзвін, який важить 2 тисячі кілограмів, виготовлений в Києві 1870 року.

Ірина Петрецька-Ковач підкреслює, що «присутні почували себе особливо щасливими і вдячними Всевишньому за те, що, нарешті, і ми маємо змогу слухати Боже слово на Рідній Мові».

Дай Боже, щоб і українці в Тульчі могли брати участь і підтримувати нашу українську церкву, і хочби в деяких місцевостях нашого краю. Для нашого краю це було б надзвичайним дивом наших днів. Боже допоможи тим, хто здійснив би це диво!

Віргілій РИЦЬКО

ПОКРОВА 1/14 ЖОВТНЯ

Свято Покрови Пресвятої Богородиці, або, як звичайно кажуть, «Покрова», чи «Святої Покрови». Празник Покрови завжди був і є для нашого народу днем великого вияву любові і вдячності до Пресвятої Богородиці та днем радісної прослави і звеличення Її покрови й заступництва. Воно відзначається нашою церквою 1/14 жовтня щорічно.

Головний мотив, який спричинився для установа цього празника, – це видіння св. Андрія Юродивого. Царгород (Константинополь), столицю Візантії, облягли араби. Ціле місто й народ були у великій тривозі.

За християнськими переказами, 1/14 жовтня 910 року у Влахернському храмі, що носить ім'я Богородиці (західне передмістя Константинополя), під час всенощної, о четвертій годині ранку, св. Андрій і його учень Єпіфаній побачили «чудо» – «Царицю Небесну». Царицю всього світу, покровительку – Пресвяту Діву Марію-Богородицю, що стояла в повітрі і покривала людей сонячним світлом, яке проливалось з її омофора – широкої стрічки на плечах. У християнстві омофор, або покрова, символізують високу архієрейську відзнаку. Серед тих, хто оточував Богоматір, св. Андрій побачив св. Івана Хрестителя і св. Івана Богослова. Св. Андрій і Єпіфаній, які бачили це видіння, зрозуміли, що Пресв. Богоматір прийшла, щоб врятувати місто. Наступного дня про це диво розповідали у всіх церквах Константинополя.

Історики вважають, що св. Андрій Юродивий своїм походженням був скитом-слов'янином з південних земель Русі-України. Він з іншими невільниками опинився в Цариграді в одного багатого пана. Тут він пізнав і полюбив християнську віру. Діставши від пана свободу, він багато часу проводив у молитві й читанні св. Книг.

В Україні владичиця наша Богородиця та Приснодіва Марія була Покровою славних перемог Запорізької Січі над ворога-

ми. Наші славні запорожці мали на Січі церкву на честь Покрови Пресвятої Богородиці з іконою Її. Покрова і запорозькі козаки вважали святу Покрову своєю покровителькою.

З цим святом пов'язано чимало згадок і повір'їв. Покрову в народі вважають початком зими, бо вона снігом землю покриває: «На Покрову – до обіду осінь, а після обіду – зима».

За давніми звичаями, у цей день розпочинали на зиму топити піч: «Батечку, Покров, - натопи хату без дров».

В козацькій думі про Самійла Кішку співається:

*А срібло-золото на три часті паювали:
Первую часть брали, на церкви накладали,
На святого Межигорського Спаса,
На Терехтемировський монастир,
На святу Січову Покрову давали,
Котрі давнім козацьким скарбом будували,
Щоб за їх, встаючи і лягаючи,
Милосердного Бога благали.*

Існує переказ, що після зруйнування Запорізької Січі москалями в 1775 році козаки, що пішли за Дунай під ласку турецького султана, взяли з собою і образ Пресвятої Покрови.

За Дунаєм на Покрову, в день покровного свята в Січовій церкві відбувалась божа служба. В цей святковий день щороку в Січі скликали військову раду, де вибирали військову старшину. На раді брали участь з однаковими правами всі козаки.

Після Божої служби в церкві на Січовий майдан виносили стіл і накривали його килимами. Тоді військова старшина складала свої клейдони. Після цього козаки обирали нову старшину вільним голосуванням. Кожен курінь обирав собі на цілий рік курінного отамана й кухаря, а після того разом голосували за кошового отамана, військового суддю, писаря й осавула та ще підстарших: скарбника, пушкаря, довбуша, хоружного, бунчужного й інших урядових осіб. Усі вони склали січову старшину й керували кожен своїми справами.

(Продовження на 6 стор.)

В. Р.

Здійснення мовної політики в освіті, навчання мовами національних меншин в Румунії та вивчення цих мов

На сучасному етапі серед найважливіших пріоритетів своєї етнополітики Румунія визначає, насамперед, відновлення у всій повноті духовно-культурного життя етнічних груп на принципах їх інтересів та запитів стосовно мови, культури, традицій та створення для цього відповідних сприятливих умов. Цей процес надто складний і вирішується поступово.

У відповідності з чинним законодавством, держава сприяє розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин. Духовні надбання етнічних груп виступають важливою складовою й потужним чинником збагачення культури усього румунського суспільства. Передусім, Румунією гарантується право етнічних груп на національно-культурну автономію: користування й навчання рідною мовою, чи вивчення рідної мови в державних навчальних закладах, розвиток етнічних культурних традицій, сповідання своєї релігії, задоволення потреб у літературі, мистецтві, засобах масової інформації, створення культурних і навчальних закладів національних меншин та будь-яку іншу діяльність, яка не суперечить чинному законодавству.

Важливим напрямом та ключовою проблемою етнокультурної політики виступає забезпечення у різних галузях суспільного і громадського життя мов етнічних груп. Згідно з Конституцією Румунії у державі гарантується вільний розвиток, використання і захист всіх мов національних меншин.

Громадяни Румунії мають конституційне право на безкоштовну освіту в усіх державних і комунальних навчальних закладах, незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання та інших обставин.

Правовою основою формування державної політики щодо забезпечення прав національних меншин, зокрема в галузі освіти, є Конституція Румунії, закони «Про національні меншини в Румунії», «Про ратифікацію Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин», «Закон про освіту», інші законодавчі акти Румунії.

Національне законодавство і практика регулювання етнонаціональних процесів у галузі освіти формується нашою державою відповідно до міжнародних норм та рекомендацій, викладених у Загальній декларації прав людини, Рамковій конвенції про захист національних меншин, Європейській Хартії регіональних мов або мов меншин, Гаазьких рекомендаціях Верховного комісара ОБСЄ щодо прав національних меншин на освіту та інших документах.

Міністерство освіти і науки у повному обсязі здійснює роботу щодо імплементації та впровадження Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин відповідно до Закону Румунії «Про ратифікацію Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин» та згідно з переліком національних меншин Румунії, до мов яких застосовуються положення Хартії (вірменської, болгарської, грецької, італійської, німецької, польської, ромської, російської, сербської, словацької, турецької, угорської, української, хорватської та чеської).

Реалізація мовної стратегії відповідно до Національної доктрини розвитку освіти здійснюється шляхом комплексного і послідовного впровадження просвітницьких, нормативно-правових, науково-методичних, роз'яснювальних заходів.

В Румунії забезпечується право національних меншин на задоволення освітніх потреб рідною мовою, збереження та розвиток етнокультури. Разом з тим у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин створюються умови для належного опанування державної мови. Передбачено належні форми і засоби викладання і вивчення мов національних меншин на відповідних рівнях. Згідно з Конституцією і законами Румунії в освітній системі передбачена можливість надання дошкільної освіти мовами національних меншин для дітей з тих сімей, які цього бажають.

На цей час дошкільна освіта надається державною, а також

болгарською, грецькою, німецькою, польською, ромською, російською, сербською, словацькою, турецькою, угорською, українською та хорватською мовами. Загалом мовами національних меншин Румунії виховується у дошкільних навчальних закладах 41704 дитини.

В освітній системі передбачена можливість надання початкової освіти мовами національних меншин для дітей з тих сімей, які цього бажають. На цей час початкова освіта надається державною, а також німецькою, ромською, сербською, словацькою, угорською, українською, хорватською та чеською мовами. Загалом мовами національних меншин Румунії навчається у початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів 62803 учні.

В освітній системі передбачена можливість надання повної середньої освіти мовами національних меншин для дітей з тих сімей, які цього бажають. На цей час повна середня освіта надається державною, а також італійською, німецькою, ромською, сербською, словацькою, турецькою, угорською, українською та хорватською мовами. Загалом мовами національних меншин Румунії навчаються у загальноосвітніх навчальних закладах 83351 учень.

Випускні іспити у загальноосвітніх навчальних закладах (державне підсумкове оцінювання) проводяться мовою навчання.

Законодавством Румунії передбачено надання університетської, або інших форм вищої освіти поряд з державною мовою, мовами національних меншин, чи створення можливостей для вивчення цих мов як окремих дисциплін університетської або іншої вищої освіти.

Румунська мова як державна вивчається в усіх, без винятку, загальноосвітніх навчальних закладах.

При визначенні політики щодо мов національних меншин, міністерство та органи управління освітою враховують потреби та побажання тих груп населення, які користуються цими мовами, учнів та їхніх батьків. З метою запровадження постійного механізму консультацій з громадськістю, при міністерстві створено Дирекцію національних меншин, в якій працюють спеціалісти, що відповідають за освіту на рідних мовах.

Міністерство, органи управління освітою забезпечують базову професійну підготовку та удосконалення вчителів для викладання у навчальних закладах вірменської, болгарської, грецької, італійської, німецької, польської, ромської, російської, сербської, словацької, турецької, угорської, української, хорватської та чеської мов.

(Продовження на 5 стор.)

Ельвіра КОДРЯ,
радник у Міністерстві національного
виховання та досліджень Румунії

Міжнародний день перекладача

Уявіть собі, що ви подорожуєте по незнайомій країні, але не знаєте місцевої мови навіть на рівні «вітання». Як будете спілкуватися з місцевими жителями? Можна, звичайно, спробувати донести сенс сказаного до іноземних громадян за допомогою жестів, але, погодьтеся, такий підхід навряд чи полегшить ваш вояж - швидше перетворить приємне проведення часу в суцільну муку. Є як мінімум два виходи із становища: відправитися за кордон по путівці від турагентства, або взяти з собою в подорож людину, що володіє мовою. Спеціальність

останнього носить назву «перекладач» і, за прикладом інших професій, має своє власне свято масштабного характеру.

Міжнародний день перекладача – професійне свято, що відзначається 30 вересня. Він виник у перекладачів в 1991 році завдяки Міжнародній федерації перекладачів. Дата, до якої прив'язано це професійне свято, - 30-е вересня – обрана на честь одного з чотирьох латинських батьків сучасної християнської Церкви - Ієроніма Стридонського, покликаного Господом у вічність саме 30-го вересня 420-го року нашої ери. Це була яскрава людина з вогненним темпераментом і могутнім інтелектом, перекладач від Бога, мандрівник, історик і письменник. Ще в молоді роки він був покликаний Господом на служіння і зробив паломництво в Святу Землю, після чого на чотири роки віддалився в Халкидську пустелю і жив відлюдником, пізнаючи Божу милість і Божу велич в працях і молитві. Досконало вивчив халдейську і єврейську мови.

Після того, як до 386-го року від Різдва Христового він влаштувався в Віфлємі, взявся за багаторічну працю - переклад на латинську текстів Старого і Нового Завітів. Саме його версія цих безцінних текстів по зборах Триденського собору одинадцять століть опісля була проголошена офіційним латинським текстом Святого Письма. Так само вважається, що Ієронім стояв біля витоків однієї з перших слов'янських абеток - глаголиці. На сьогоднішній день в світі налічується близько 6-7 тис. мов. Як люди будуть розуміти один одного без перекладачів? Крім цього, кількість мов скорочується, якщо їх носії не мають можливості їх розвивати. І саме перекладачі допомагають зберегти ці мови, щоб вони не зникли безслідно.

Послідовники Ієроніма, сучасні перекладачі, задіяні у всіх сферах життя людини. Без них не обходяться жодні міжнародні з'їзди, міжурядові зустрічі та інші важливі заходи.

«Поштові коні прогресу» – так Олександр Пушкін назвав фах перекладача, значення якого в житті людства з часів руйнування Вавилонської вежі величезне, хоч і непомітне. Перекладачі виконують свою роботу в більшості випадків непомітно, але важко собі уявити взаємодію людей в сучасних умовах без допомоги цих фахівців.

Професія перекладача здавна визнана однією з найпрестижніших і затребуваних. Перші перекладачі з'явилися в Давньому Єгипті і вже в ті далекі часи входили до його

почесних жителів. Особливу роль знавці чужоземних мов відігравали в Древній Греції, що тісно контактувала з державами Сходу. Якби не вони, можливо, в нашому культурному арсеналі не було б багатьох книг Біблії. У Древній Русі ченців-тлумачів вважали дуже освіченими людьми, а Наполеон Бонапарт говорив, що солдат, який володіє двома мовами, вартий двох.

Без перекладачів немислима політична діяльність керівників країн та урядів. Так що на нинішній день професія перекладача анітрохи не втратила свого значення. Більше того, вона перейшла на зовсім інший якісний рівень, що вимагає постійного зростання і вдосконалення, адже відповідальність перекладача перед професією і суспільством в цілому зростає день у день.

З середини ХХ століття вчені та програмісти всього світу взялися за розробку різних програм автоматичного перекладу за допомогою персонального комп'ютера. Але до сьогоднішнього часу навіть найкращі комп'ютерні перекладачі не можуть замінити перекладу людського. Найціннішим залишається при перекладі людський фактор, який у змозі передати не лише найтонші нюанси емоцій, але й точність думки.

У підсумку нам хотілося б навести кілька цікавих цитат, що стосуються перекладів і перекладачів:

- «Переклади, як жінки: якщо вірні, то непривабливі, а якщо красиві, то невірні» (Сафір Моріц-Готліб);
- «Переклади дуже схожі на зворотний бік вишитих по канві візерунків» (П'єр Буаст);
- «Переклади – це квіти під склом» (Вольфганг Менцель);
- «Людство без перекладачів – це світ глухонімих» (без автора);
- «У розмові дипломатів останнє слово за перекладачем» (без автора);
- Переклад не стосується самих тільки слів; це - справа розкриття усієї культури: Ентоні Берджесс;
- Велика епоха у літературі, певне, завжди є великою епохою у перекладацтві (Езра Паунд);
- У кращому випадку, переклад – лиш відлуння (Джордж Борроу);
- Завдання, яке стоїть перед перекладачем, значно важче, ніж те, що стоїть перед автором оригіналу (Теодор Сейворі);
- Перекладачі живуть за рахунок відмінностей між мовами, у той же час працюючи над стиранням цих відмінностей (Едмонд Кері);
- Переклад – неможлива необхідність (Марта Дж. Каттер);
- Зрозумій суть, а слова прийдуть опісля: (Марк Порцій Катон Старший);

Віктор ГРИГОРЧУК,
Голова Яської організації СУР

ЗОВІЛЕЙ СЛУЖИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА

Вкінці серпня цього року Іван Ковач відсвяткував своє 70-річчя. Це велична подія в житті достойного пана Івана Ковача, людини з великої букви, – визначного письменника та енергійного громадсько-культурного діяча.

Іван Ковач – людина, яка заслуговує шани своїх земляків і всіх людей, які знають його вагомий вклад у літературу, освіту та культуру нашої країни.

Іван Ковач почав друкуватися в українському часописі «Новий вік», потім друкувався в антологіях поезії, прози та репортажів в Румунії і в часописах України та інших країн. Він автор багатьох збірок віршів та прози, редактор багатьох книг та автор передмов до книг, які появилися українською мовою в Бухаресті.

Іван Ковач – член Спілки письменників Румунії і

Національної Спілки письменників України. Багато років був головою Української Літстудії Спілки письменників Румунії.

Творчість Івана Ковача широко відома не тільки серед українців нашої країни, а й світового українства, а це ознака великого таланту письменника. Треба підкреслити, що він вірно служить рідному українському слову. Також треба згадати, що він один з головних засновників Союзу українців Румунії, головний редактор часопису «Вільне слово».

З цієї нагоди бажаю йому міцного здоров'я, щастя, добробуту і злагоди, подальших творчих успіхів та натхнення. Хай здійсняться всі твої мрії, п. Іване!

Многая і блага я літ !

Віргілій РІЦЬКО

Здійснення мовної політики в освіті...

(Продовження. Поч. на 3 стор.)

Вивчення української мови в Румунії має вже свою традицію. Офіційно його заведено внаслідок Реформи освіти 1948 року. За цей час пройдено різні етапи, протягом яких досі назбиралось чимало всякого досвіду. Помітні можливості покращення україномовного навчання настали після Грудневої революції 1989 р., коли наша країна приступила до здійснення демократичних реформ у всіх галузях суспільної діяльності. В останні роки здійснено комплекс організаційних заходів, спрямованих на практичне вирішення проблем задоволення освітянських потреб української меншини, що проживає в Румунії. Добре володіти, крім румунської, державної, й своєю рідною українською мовою, означає бути двічі людиною, мати дві культури, два духовні світи, мати ширший кругозір світосприймання, значить бути багатшим. При цьому слід не забувати, що рідну мову ніхто не успадковує так собі механічно, як будь-яке інше майно, її треба вивчати, плекати й постійно збагачувати. Навчання української мови в сучасній школі має бути орієнтоване на життєві потреби учнів, допомагати їм упоратися з реальними проблемами, які пов'язані з користуванням мовою. Це особливо актуально для учнів, які вчаться у загальноосвітніх навчальних закладах з румунською мовою навчання, а україномовне середовище користується не літературною українською мовою, а переважно діалектами.

Для захисту прав, задоволення освітніх потреб національних меншин у нашій державі створена мережа дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладах з румунською мовою навчання, в яких українська мова викладається як рідна мова 4 години тижнево у 1-8-их класах та одна година історії та традиції української меншини у 6-му та 7-му класах. Вона відповідає національному складу населення, чинному законодавству Румунії і міжнародним нормам. В усіх цих загальноосвітніх навчальних закладах українська мова вивчається як материнська, рідна мова. Рідна мова є обов'язковим компонентом базового змісту освіти національних меншин в Румунії, окремим навчальним предметом.

Так, на території Румунії функціонує 93 навчальні заклади з румунською мовою навчання, в яких українська мова викладається як рідна мова, де навчається 2816 учнів у початковому та 1-4-их класах, 3139 учнів у 5-8-их класах і 206 у 9-12-их класах, тобто 6384 учні. Крім загальноосвітніх навчальних закладів з румунською мовою навчання, в яких українська мова викладається як рідна мова, є такі, в яких викладання ведеться на українській мові. З них: групи дошкільних навчальних закладів, де навчається 499 дітей, початкові та 1-8 класи, де навчається 206 дітей, один ліцей з українською мовою навчання, тобто Ліцей імені Тараса Шевченка в м. Сігету Мармаціей,

повіт Марамуреш, та Національний Коледж ім. Юлії Гашдеу в м. Лугож, повіт Тіміш, та Технічний Коледж ім. Лацку Воде в м. Сирет, повіт Сучава, в яких існують секції, де навчається 425 учнів.

В усіх цих дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладах українська мова вивчається як материнська, рідна мова. Рідна мова є обов'язковим компонентом базового змісту освіти національних меншин в Румунії, окремим навчальним предметом. Крім української мови, згідно з Законом № 1 про освіту від 10.01.2011, в усіх цих загальноосвітніх навчальних закладах Музика та Рух і Релігія – Український Православний Культ – можна викладати на українській мові.

На час запровадження вивчення української мови в загальноосвітніх навчальних закладах із румунською мовою навчання було і залишилося чимало проблем, пов'язаних насамперед із відсутністю належного і навчально-методичного забезпечення, створеного науковцями спеціальної методики викладання, яка б розробила лінгво-дидактичні принципи, методи навчання та інтерактивні технології.

Шляхи вирішення проблем щодо вивчення української мови та літератури у загальноосвітніх навчальних закладах із румунською мовою навчання обговорювались на засіданнях методичних об'єднань (кружків української мови), нарад вчителів, круглих столів, відкритих уроків, де приймалися конкретні рішення, рекомендації для поліпшення вивчення української мови та літератури.

(Далі буде)

ОЛЕКСА ДОВБУШ В ЛЕГЕНДАХ І ПЕРЕКАЗАХ

(Альтернативний погляд про опришківство та їх ватажків)

Святкування Дня незалежності нашої України співпадає з вшануванням пам'яті легендарного ватажка опришків Олекси Довбуша: 24 серпня 1745 року загинув національний герой.

Не знаю, як то було колись на Україні, але на Гуцульщині кожен знає легенди, перекази, балади, хто такі опришки і хто ними керував.

Про Олексу Довбуша люди знають не лише із народної літератури, зокрема із співанок, а також із творів класиків української літератури – Івана Франка, Михайла Грушевського, Володимира Гнатюка, Володимира Шухевича, Богдана-Ігора Антонича, Гната Хоткевича, Юрія Федьковича, Степана Пушика, Марії Влад, польського письменника Станіслава Віценза, Павла Федюка та багатьох інших.

Сумно сповістили трембіти в день 24 серпня 1745 року про смерть уславленого серед народу ватажка опришків, народного месника Олекси Довбуша (Довбошука). За словами Степана Дзвінчука, задекларованими Станіславським судом, тіло Довбошука було почетвертовано на дванадцять частин. Перед смертю до Олекси прийшли губернатор Яблунова Колендовський із священником (попом, як кажуть гуцули) і орендарем, котрі запитали у Довбуша про скарби. Але Олекса, помираючи, заскреготав зубами і промовив: «Про мої скарби знає тільки Господь Бог!». Що мав на увазі славний ватажок? На це запитання можемо знайти у віковичній народній пам'яті про легендарного опришка, який, хоч і руйнував замки, однак розбійником не був. За нього сказав пророк української великої нації Тарас Шевченко: «За святу віру, правду розбійник не стане...».

Довбуш разом із своїм братом Іваном пішли в опришки в 1738 році. Мав загін від 12 до 200 людей. Бачачи, як на його очах розпинають рідний народ, почав воювати, спираючись на співчуття місцевого селянства.

Опришки нападали на польське панство

та багатих євреїв. Діяв на Гуцульщині, Покутті, Поділлі та Бойківщині. Проти опришків Довбуша виставляли часом й по двітисячні війська, так званих «смоляків».

Скрізь говорили, що Довбуш загинув від смолянської кулі. Пани і підпанки думали,

що повік збулися Довбуша, але за скорий час Довбуш ожив і знову він скликає на весняний рух і починається боротьба за правду, за святу віру. До його загону прибули побратими: Павло Орфенюк, Василь Бандюк з Дори та Іван Бойчук з-під Чорногори. Вони були красні і завзяті легіні у гуцульських строях, з добре налаштованими пістолями. Діяли блискавично, «немов грім з ясного неба», падали на обважнілу від людських кривд здобич. Любили їх люди, бо ж не було такого поміж опришківськом, щоб обминути в нещасті просту скривджену, добру людину. Після смерті Довбуша опришки ще ходили карпатськими пляями, тішились своїми здобутками, хоч груди стискав сум, бо не стало побратимського, котрий робив би бідним тільки добро.

Олекса Довбуш був син простого гуцула.

Православний монах із Манявського Скиту ст. Іоан Кир, який вів рукопис із 1750 до 1791 рр., написав про Довбуша: «Славний Олекса, обдарований Божою силою, народився у Печеніжині. До семи

років не ходив своїми ногами, лише пересувався з місця на місце. Думали, що то каліка якийсь народився. Аж на сьомому році свого життя сидів на призьбі під хатою й побачив, що піврічне теля скакало через ворота, заплуталось ногами між заворітницями і саме не могло вирватися. Тоді Олекса зірвався на рівні ноги, побіг до воріт і врятував теля, і з того часу почав ходити своїми ногами».

Коли Олекса підріс, було йому 15 років, то пішов у найми до Каменецького цигана (циганом називали кожного, хто займався ковальством). Тут Олекса навчився дуже добре ковальського ремесла, сам винайшов двоствольний пістолет, зробив його власними руками. Потім випасав худобу, будував хати людям та виконував інші господарські роботи...

На Великій Україні проти польської шляхти виступали гайдамаки, убогі міщани, наймити, бідні молоді чоловіки, а у Карпатах, на Західній Україні, месниками за народні кривди стали опришки, від яких однаково потерпала польська і українська шляхта, молдавські феодалі, угорські та австрійські власті.

До загонів опришків входили селяни, наймити, комірники, учбові міщани і навіть панські слуги. У загонах опришків були і селяни-втікачі з Придністров'я та Поділля і навіть з Польщі, Молдови та Угорщини. Вони вели партизанську тактику бою: по дорогах ловили багатих, забирали все добро, гроші віддавали бідним, утікали в ліси. Найбільше опришки нападали на панів – лихварів, орендарів та корчмарів. Опришки діяли від весни до осені, а взимку ховалися, зброю і харчі вони здобували самі, або постачі їм людьми, які їм співчували, іноді переховували в себе. Опришків дуже трудно було спіймати, бо вони в горах мали свої сховища. Вони знали дуже тихо ходити лісами, вільно орієнтувалися у непрохідних хащах. У цьому саме й була запорука їх успіху...

(Далі буде)

Юрій ЧИГА

ПОКРОВА 1/14 ЖОВТНЯ

(Закінчення. Поч. на 2 стор.)

Це свято вказує, що Божа Матір була об'явлена покровителькою землеробства. Свято Покрови широко відмічається в християнському побуті. Зібрало в собі численність побутів та признаков про закінчення польових робіт.

На Покрову закармливали скотину останнім снопом і з цього дня її тримали вдома.

З цього дня починались весілля, а Покрова вважається покровителькою весіль і подружжя. Дівчата вірили, що Покрова сприяє шлюбу, зранку бігли до церкви і ставили свічки (празничні свічки). Існувало повір'я: котра раніше поставить свічку, і раніше заміж вийде. Тому дівчата молились:

«Покрово, покрий землю сніжком, а мене срібним шлюбним вінком». Служба Божа в цей день – велична молитва вдячності Покрові за її заступництво, бо в кожному із таких свят є могутня віра, вічна надія, щира любов. Покрова дає віруючим полегшення, надію на краще, бо кожна молитва до Богородиці є символом віри і любові християнської до Бога:

*Покрову вважали початком зимового періоду.
Покрова накрий траву листям, землю – снігом,
воду – льодом, а дівчат – шлюбним вінцем.
Коли на Покрову вітер, то й весна буде вітряна.
Як на Покрову з півдня вітер, буде тепла зима.
Якщо до Покрови журавлі не відлетять,
зима наставатиме поволі.
Прийшла Покрова – всохла діброва.
Хто сіє по Покрові, не має що дати корові.
Минула Покрова – з'їла полудень корова.
По Покрові – по теплові.*

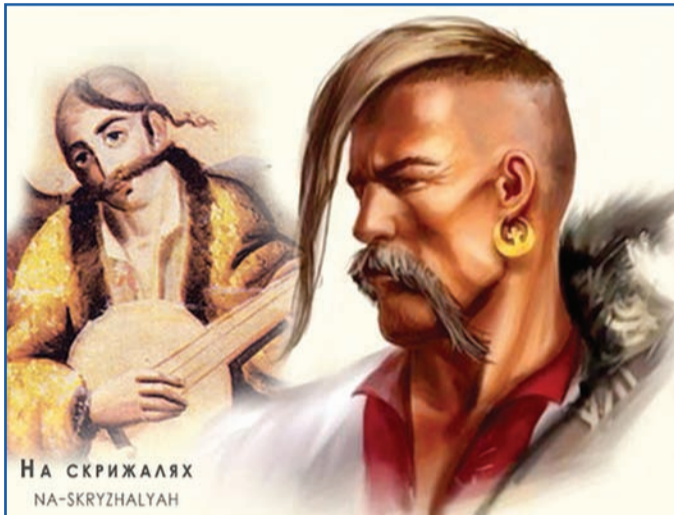
Козацький чуб: історія символу

Чуприна - старовинна чоловіча зачіска у вигляді довгого пасма волосся на голій голові (переважно у козаків); Назва «оселедець» пішла від Катерини II, відомою своєю неприязню до козаків, так вона називала їхню традиційну зачіску. Назва "хохол" - суто кацапська, які навіть і не підозрюють, що саме хохол це шляхетний воїн!

Історичний екскурс

Найпершу знахідку із зображенням людини з характерною зачіскою можна знайти на кістці мамонта, яке зроблене, на думку вчених, близько 17 тисяч років. Ця унікальна знахідка була знайдена на стоянці Мізіна, яка є представником середньодніпровської культурно-історичної спільноти в Чернігівській області.

Наступна історична теорія відносить

нас до однієї з течій про походження нашого народу, від арійських племен, що перекочували до нас з Індії 4 тисячі років назад, де ця зачіска була символом військової касты - кшатріїв.

Згідно з легендою, кшатрії називали свою зачіску: шикхандака і за їх глибоким твердженням, асоціювалася вона з промінцем сонця, що сходить, і трактувалася древніми аріями як зневага до смерті. Людина, що носила таку зачіску, свідомо була впевнена, що після смерті її душа підніметься до сонця.

В древні часи чуприну можна було побачити практично в усіх народів Європи: в германців, готів, скандинавів.

І скажемо, що найбільш прославили чуб запорізькі козаки, які показували ним, як свідчать сучасники, свою військову зрілість. Носити чуприну можна було лише тим, хто і насправді встиг понюхати пороху, тоді як молодим воїнам так стригтися забороняли.

Гордість козака

Не всім дозволялося носити чуприну, котра була своєрідною відзнакою лицарського стану. Чуприну (оселедець) просто так не можна було собі вистригти. Тільки після посвяти у козаки (після першого бою, першого морського походу та складних іспитів) дозволялося воїнові голити голову, залишаючи чуприну. Чуприни заборонялося носити джурам, селянам-втікачам, недосвідченим воякам, брехунам, боягузам, злодіям, ошуканцям. Позбавити чуприни козака вважалося найбільшою ганьбою. Про надзвичайно високий статус цієї зачіски у запорожців свідчить і суворо регламентований спосіб носіння чуприни, закрученої саме за ліве вухо.

„Чуприну неодмінно носили за лівим вухом, як усі відзнаки і нагороди,— пояснював колишній запорожець Антін Головатий великому князеві Костянтину Павловичу, — шаблю, шпагу, ордени та ін. носять зліва, то й чуприну, як знак завзятого і відважного козака, слід також носити зліва”.

Можливо, ще в дохристиянські роки вірили в шосту чакру людини, яка має дві пелюстки (дві повіки) і міститься між бровами, "третє око", а сьома чакра людини знаходиться на тім'ї голови і має тисячу пелюсток (наша чуприна). У верхній короні-чакрі безконечно розкриваються пелюстки, і таке ж відбувається в наших мінливих, енергетично-поновлюючих косах.

Як не дивно, але чуби носили і литовці і поляки... Та якщо розібратись, чуб зустрічається майже у всіх народів, окрім москалів.

Чуб запорізького козака – це ще і ціла легенда. По-перше, варто відзначити, що лише досвідчені козаки, які вже встигли відзначитися у великих битвах, мали право на довгий чуб. Така зачіска була під заборонаю для молодих воїнів.

Це не говорить про яку-небудь ієрархію, а лише говорить про те, що досвідчені козаки за час проведених битв встигли "заробити"

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ
UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMANIA
THE UKRAINIAN'S UNION OF ROMANIA

Str. Radu Popescu, nr. 15, Sector 1, Bucuresti
Tel./Fax: +40 21 222.07.55, Tel: +40 222.07.37
Email: uur.secretariat@gmail.com

Бухарест
17 жовтня 2016 р.

Голові Товариства „Україна-Світ”

Вельмишановному Пану Івану Ф. Драчу

В день Вашого 80-річного Ювілею від імені Союзу Українців Румунії та його голови Миколи-Мирослава Петрецького приносимо Вам свої привітання, бажаємо Вам добра і радощів, здоров'я на всі літа.

Хай сонце весело Вам сяє, хай квітне в серці доброта, хай світять Вам життєві долі, хай обминає Вас журба.

Бажаємо Вам від всього серця Любові, Щастя і Добра.

На многая і блага літ!

Голова Союзу українців Румунії
Микола-Мирослав Петрецький

стільки гріхів перед Богом, що ніякими молитвами їх вже не замолити. Будь-який запорізький козак був впевнений у тому, що багаточисельні гріхи після смерті будуть мати лише один наслідок - «горіти в пеклі».

Тому потрібно було вигадати якийсь рішення, яке б пом'якшило козацьку долю. Вихід був знайдений. Він заключався у наступному: козак не дарма відрощував собі оселедець (чуб) – саме із-за нього змилостивившийся, Господь, все-таки, витягне козака з пекельного полум'я. При цьому досвідчений козак повинен був носити оселедець так, щоб той був на лівій стороні.

Це було потрібно для того, щоб волосся скидувало нечисту силу, яка, начебто, сиділа у козака на лівому плечі і намагалася штовхнути того на безбожжя. Оселедець був відмінною рисою справжнього козака, який не забув про віру і усвідомив усі свої несправедливі вчинки. Саме тому у полонених козаків турки часто відрубували довгі чуби, щоб їх віра похитнулася, і порятунку з пекла можна було не очікувати.

Василь ГЕРЕЙ

ВІДРОДЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ ЗАПОРІЗЬКИХ КОЗАКІВ У ТУЛЬЧІ

У періоді з 9 по 11-те вересня 2016 р. у Тульчі відбулася подія – „Відродження традицій Запорізьких козаків”, організована Молодіжною Організацією Союзу українців Румунії у співпраці з Повітовою Організацією СУР – Тульча. У цій події були проведені різноманітні культурно-спортивні заходи, в яких брала участь українська молодь з Тульчі та Ботошань.

У п'ятницю, 9 вересня, починаючи з 19:00, у місцевому приміщенні СУР була проведена Етно-українська вечірка, де молоді люди мали можливість спілкуватися та співати козацькі пісні і танцювати. Я мав честь бути свідком видовища, пропоновані членами двох груп танцюристів – "Задунайська Січ" - Тульча і ансамбль "Весна" – Ботошань, які своїм талантом відродили через танець український фольклор.

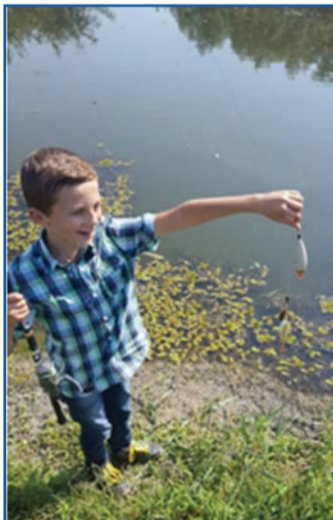
В суботу, 10 вересня рано вранці, ми поїхали в село Сарікіой, де провели конкурс рибалки. Організація такого конкурсу була спрямована саме для того, щоб заохотити молодь до цього чудового виду спорту і доторкнутися до природи. Конкурс пройшов успішно, у ньому взяло участь приблизно 40 молодих українців, які були дуже схвильовані ідеєю і досвідом, якого вони отримали на озері Разем. І, нарешті, тому що в основі була закладена компетенція, ті учасники, які були терплячими, стали щасливчиками та отримали дипломи. Також для всіх учасників була організована поїздка в замок Енісала. В суботу вже цього разу прийшла черга танцюри-

стам згаданих вище ансамблів, які розвеселили своїм талантом аудиторію в туристичному курорті «Делта Роял». У другій половині дня ми пішли до пам'ятника «Запорізьких козаків» у село Верхній Дунавець, де відбулося символічне покладання квітів та була розказана доповідь про історію запорізького козацтва на Задунайській землі.

Згадана вище подія закінчилася у неділю, 11 вересня, з відвідуванням акваріуму Тульчі і пам'ятника великого українського поета Тараса Шевченка.

Голова МОСУР,
Лівіу РОМАНІЮК

УКРАЇНА В 2017 РОЦІ ГОЛОВУВАТИМЕ В РАДІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЛІСІВНИКІВ

8-го вересня 2016 року в населеному пункті Беїле Фелікс (повіт Бігор) відбулася зустріч правління Ради Європейських Лісівників¹. Для обговорення актуальних проблем розвитку лісового господарства та пошуку шляхів їх вирішення у рамках зустрічі було організовано науковий симпозиум на тему «Лісовий менеджмент у Європі», на якому учасники з України (Ю. Туниця, І. Соловій, І. Дубович) представили доповідь на тему «Лісовий менеджмент в Україні: виклики та перспективи досягнення сталості» («Forest management in Ukraine: Challenges and Prospects to wards Sustainability»). За результатами зустрічі схвалено Стратегію і Програму дій Ради Європейських Лісівників. Основними цілями Стратегії на подальший період було визначено:

- підтримку інтересів лісівників, членів Ради Європейських Лісівників на національному, європейському та глобальному рівнях;

- представництво організацій-членів та лісівників у міжнародних організаціях, таких, як Організація Об'єднаних Націй, Рада Європи, Європейський Парламент, Європейська Комісія та інші щодо питань лісового господарства, природного довкілля, біоенергетичних запасів, деревини і біомаси, трудових відносин;

- сприяння виконанню «Декларації лісівника» задля її визнання і впровадження національними та міжнародними інституціями;

- залучення нових членів Ради Європейських Лісівників.

На цій зустрічі було обрано Президента, який досі обіймав посаду віце-президента Ради Європейських Лісівників, – ректора Національного лісотехнічного університету України, академіка Національної Академії Наук України Юрія Туницю. До України керівництво перейде від Німеччини на початку 2017 року, а в 2018 році – до

Туреччини.

За сприяння підвищенню ролі та вагомості лісів у професійній діяльності медаллю "Fidelis Silvarum" і почесним дипломом відзначено науковців та практиків з низки країн Європи, в тому числі і представників України, – ректора Національного лісотехнічного університету України, академіка Національної Академії Наук України Юрія Туницю, професора кафедри екологічної економіки Ігоря Соловія та завідувача кафедри екологічної економіки Національного лісотехнічного університету України доцента Івана Дубовича.

1. Рада Європейських Лісівників (Council of European Foresters – C.E.F.) – міжнародна, відкрита, демократична організація, створена 25 серпня 2011 в місті Сібіу (Румунія), яка об'єднує лісівників Європи, їхні професійні організації та спілки і налічує понад 58,4 тисячі членів у 13 країнах (Боснія-Герцеговина, Італія, Німеччина, Республіка Молдова, Російська Федерація, Румунія, Сербія, Туреччина, Угорщина, Україна, Фінляндія, Франція, Хорватія). Членство у Раді та Дорадчій групі лісових експертів забезпечує доступ до інституцій Європейського Союзу (Європейський Парламент, Рада Європи, Європейська Комісія) та інституцій Ради Європи (Парламентська Асамблея, Комітет Міністрів, Конгрес місцевих і регіональних влад, Конференція міжнародних неурядових організацій Ради Європи). С.Е.Ф. сприяє продуктивності, активності та професіоналізму лісівників, зацікавленню та продуктивності студентів і випускників лісотехнічних університетів та факультетів, а також підвищенню рівня лісівничих наукових досліджень. Керівництво організації складається з Правління і Президента, який обирається терміном на один рік.

Михайло МАЧОКА,
Почесний голова Сутумарської
повітової організації СУР

ДОРОГІ, ВІДГУКНІТЬСЯ!

Були і такі часи, коли наші учні вивчали українську мову у педагогічному лиці в Чернівцях (Україна)! Коли це було? Після Грудневої революції 1989 року. Було, але вже давно закінчилося!

Це була якась емуляція... По-румунськи – «Fos de raie». А це означає, що за дуже короткий час настала тиша.

На фотографії, яку я вам висилаю, щоб ви її опублікували, є перша серія із 11 учнів (навчальний рік 1991/1992 р.), які приїхали на студії до Чернівців.

Фотографія була зроблена в «Кодрі Космінулуй». В центрі фотографії – інспектор п. Облуно, а третій зліва – викладач румунської мови п. Чиботару.

Моє прохання таке: щоб хто-небудь із тих, що на фотографії, відгукнувся і написав до редакції «Вільного слова»: хто з тих 11

викладає українську мову і де. Я думаю, що цікаво було би про це знати.

Хто відгукнеться?! Дякуємо!

Микола КУРИЛЮК

ІВАН КОВАЧ - ЛАУРЕАТ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ПРЕМІЇ ІМ. ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА НА 2016 р.

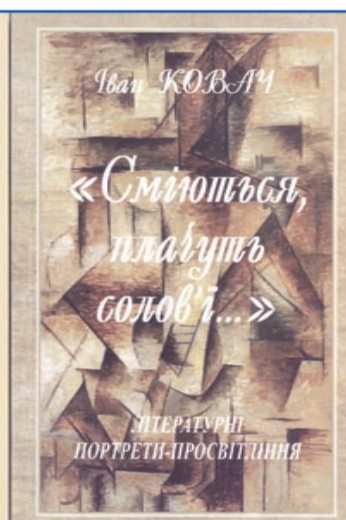
(Вшанування Україною письменників та громадсько-культурних просвітителів Румунії)

(Закінчення. Поч. у попередньому числі)

Номінованим лауреатам вручили дипломи та грошові премії і запросили кожного окремо до слова. Мені довелося взяти премію поета Івана Ковача, який, на жаль, через недугу не прийшов, і коротко представити його творчість. Вперше я подякував членам журі за шанобливість до нашої письменницької еліти,

тому що Іван Ковач як поет-романтик і новатор української літератури Румунії – заслуговує уваги і поваги з сторони України. Видатний поет – знайомий Україні, Німеччині, Словаччині, Польщі і Канаді, де друкувався, а Богдан Бойчук включає його до Канадської антології української модерної поезії в діаспорі „Поза традиції”(1993), в якій відмічає оригінальність, красу і силу його метафори: „Найсильнішим і найавтентичнішим засобом в поезії Івана Ковача є метафора – багата на різногранну асоціативність” (див. „Де корінь, де поверхня”. Бухарест, 2013, с. 284). Про поета шістдесятника подаються дані в „Словнику сучасних румунських письменників” (Бухарест, 1977) та в „Українській літературній енциклопедії” (Київ, 1990), і не тільки. Це автор численних книжок, з-між яких згадаємо його яскраві антології „Заборговані ранки” (2000), що містить зразки із восьми низок поезій до двохтисячного року, антологія „Де корінь, де поверхня” – нові і вибрані-оброблені вірші (2013), низки поезій-роздумів „Право на сум” (2003), „Потойбіч рубінових небес” (2009), проза „Оранжева балада та інші новели” (2006) та унікальний антологічний двотомник української поезії „Сміються, плачуть солов'ї...» (2010, 2012), утворених, немовби на смак філігранного поета Олександра Олеся (і його остання низка поезій „Де корінь, де поверхня“ – нових і вибраних-оброблених віршів”, побудована на принципі Олесевої філігранності, на цей раз з філігранними Ковачівськими структурами), у яких включаються поети України, Румунії та української діаспори.

Критика вважає І. Ковача романтиком, за світовідчуттям, але поет, який пише класичним і новітнім стилями, зокрема верлібром, постійно хилиться до манер імпресіонізму, символізму і навіть експресіонізму. Він кохає поезію Е. По, Бодлера, Верлена і наших Дж. Баковію, Л. Благу та Йона Барбу, тобто поезію неспокою, болю та суму, і йому не чужа драма самотності, відчаю, туги, смерті, потойбічності тощо, як свідчать низки віршів „Право на сум”, тобто право на існування, та останні поезії філософської та релігійної забарвленості „Потойбіч рубінових небес”, „Де корінь, де поверхня”. Взагалі, поезія Ковача – меланхолійна і глибоко інтелектуальна, деколи закрита й ерметична, зашифрована чудовими метафорами і символами про таємниці макроти мікрокосмосу про життя та смерть, про істину, нашу ідентичність тощо. Символіка, музика та майстерність слова стають постійними елементами його поезики, бо поезія І. Ковача росте до „неосяжних обривів досконалості”

(див. В. Антофійчук, „Співець рубінових небес” із низки „Де корінь, де поверхня”, с 292). Іван Ковач оновлює українську поезію Румунії трепетом неспокою, але й світлими, щедрими світанками. Гадаю, що поезія Івана Ковача, триразового лауреата Спілки письменників Румунії, заслуговує своєю проникливістю і явною поетичною майстерністю уваги НСПУ за його активний і новітній внесок у розв'язок української літератури.

Пригадаємо, що І. Ковач удостоєний золотою медаллю, почесним дипломом Кабінету міністрів України з нагоди 10-річчя Незалежності України.

При цьому закінчилась урочистість нагородження лауреатів премії ім. Юрія Федьковича і слідували дружні фотографії і розмови поблизу п'єдесталу Буковинського солов'я Ю. Федьковича, а пізніше, на старому цвинтарі, – покладання квітів на могилі поета. Того ж дня відбулося ще преміювання чернівецьких працівників освіти, що йдуть слідами великого просвітителя Буковини.

Іван КІДЕЩУК

Відділ міжнародних проектів, сектор "Закордонне українство" Одеської національної бібліотеки України

Дуже Вам вдячні за надіслані Вами періодичні видання газети "Вільне слово". Наші користувачі з превеликим бажанням знайомляться з життям українців та поглядом на наше життя із-за кордону. Маємо надію на продовження нашої співпраці з редакцією газети "Вільне слово". Дуже чекаємо.

Два молоді українці з повіту Марамуреш поступили до Поліцейської Академії „Ал. І. Куза”, Бухарест

Два молоді українці з села Верхня Рона, повіт Марамуреш, поступили до Поліцейської Академії „Ал. І. Куза”, Бухарест. Цими щасливчиками-першокурсниками стали: Романюк Флорін-Мирослав, який поступив на Факультет Прикордонної Поліції та Семенюк Олекса, який буде навчатися на Факультеті Поліції.

„Не легко ПОСТУПИТИ до Поліцейської Академії! Вимагається солідне знання, щоб пройти через елімінаційні етапи. Той факт, що їм вдалося здати екзамену, з точки зору суттєвої конкуренції, запевняє те, що до Поліцейської Академії входять тільки найкращі. Вітаю Вас з цим успіхом!” – заявив Міністр Внутрішніх Справ Румунії, пан Іоан Драгош Тудоракє під час церемонії присяги до Поліцейської Академії, на якій я теж був і отримав велику порцію позитивних емоцій.

Перефразовуючи слова пана міністра, у Поліцейську Академію входять тільки найкращі, ті, котрі розумні та хоробрі, які ставлять собі мету та досягають її. Я хочу вірити, що згадані вище молоді українці будуть прикладом для наступних молодих українців, які виберуть найкрасивішу і успішнішу професійну кар'єру, – бути офіцером Румунської Поліції. Також

я хотів би нагадати, що молоді українці Румунії мають спеціальні місця для національних меншин.

І, на завершення, я хочу тільки привітати студентів Романюка Флоріна-Мирослава та Семенюка Олексу і побажати їм успіхів і надалі!

Голова Молодіжної організації
Союзу українців Румунії
Лівіу РОМАНІЮК

Лист до редакції

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ «ВІЛЬНОГО СЛОВА»,

Вже п'ятий день, відколи мене совість гризе. Все читаю ту ненадруковану ще „книжку”, яку Павло залишив мені на комп'ютері. Текст був складений, мабуть, як його прощання з життям (або і зі мною). Може, й тому мені так тяжко з ним розпорядитися.

9-ого жовтня я відкрила комп'ютер, бо запам'ятала дату, яку Павло любив називати справжнім нашим весіллям. За документом, ми повінчані були 3 вересня 1960 року. В 2010 -му ми були нагороджені, за місцевою традицією, мером Онешт на честь „Золотого весілля”. Тоді Павло написав віри. Проте виходить, що Павло признавав оцю дату лише офіційною, бо за справжнє весілля вважав те, яке відбулося в церкві, аж після шістьох років. Для цього нам допомогла моя колега з факультету, Міхаєла, разом зі своїм чоловіком Василем Баршаєм, які стали тоді нашими хрещеними батьками.

Подаю тут уривок з того рукопису, про цю нашу подію:

Пишу „Балківського”, бо слідувало після поверх шести літ від нього це одне, Бухарестське „весілля” в нас. Відбулося воно в Пантелімонській церкві Святого Івана Хреститиля. Звінчав нас там перед святим вітарем панотець Георге Йордакєску, тато колеги з факультету Мігаєли. Вона ж була нам весільною матір'ю разом зі своїм мужем, Василем Баршаєм, нашим хрещеним батьком, який тоді ще студіював музику в Консерваторії в столиці. Зайшли ж і ми в ряди православних християн, тоді, на 9 жовтня 1966 року (напередодні Мігаєлиного дня народження). Раді дуже були, що визволилися вже від одного із повесільних наших гріхів (життя разом, без шлюбу), хоч інших чимало ще залишилося з тих, які ми „наробили” після одруження (в першу чергу, всі запобіжні методи проти вагітності та й ще й інші їм подібні). Щиросердечна тобі подяка, матко, цілую ручку за твоє благословенне піклування про нашу сім'ю в ті невірні часи, коли ми змогли лише з твоєю допомогою аж у Бухарестській церкві повінчатися,

на триста кілометрів від нашого „комуністичного” міста. Вічна пам'ять хай буде твоїм родичам, а, насамперед, батькові, священику, раднику патріархії, преблагочестивому Георгію!

Молюся ж Богові за їхнє спасення та й за те, щоби дочекати справжнього нашого „Золотого весілля” – в день 9 жовтня 2016 року!

П.С.

Я не знаю, чи правильно зробила, що написала вам про це. Не знаю, чи не запізно написала. Знаю тільки те, що інакше не змогла би зробити.

Щиро дякую за вашу увагу,

Валерія ШОВКАЛЮК

МЕМУАРИ

„Молюся ж Богові, щоби дочекати справжнього нашого „Золотого весілля” – в день 9 жовтня 2016 року!”

(Павло Шовкалюк, Мемуари)

Судилося нам обидвом
У дереві замуруватись
Й під непокинутим гніздом
Кільцями стовбура з'єднатись...

Немов розвіяний в світ дим,
Тече пісок часу сипучий...
Згадать, як було молодим,
Чому ж так мило, хоч болоче?!

На роздоріжжі будних днів
Я час збираюся піймати
Й наповнити ним кишені
Кільцем (чи колом?) п'ятдесятим.

Між нами – час! Однак, любов
Не виганяє він, завзятий,
Хоч вже давно до нас прийшов,
Дружино люба, сімдесятий!

Від серця щирого тебе
Хвалю, двітисячідесятий, –
Ще шість чекаю від небес
Кільців священних, тих крилатих!

(Павло ШОВКАЛЮК, 2010 р.)

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ СУР!

• **Михайла МИХАЙЛЮКА** (1 жовтня 1940 р.) – відомого літературного критика, поета, прозаїка і головного редактора «Українського вісника», члена Співки письменників Румунії, уродженця мальовничої Буковини, випускника Серетського українського ліцею та Факультету української мови і літератури Бухарестського університету, член видавничої комісії. За 2015 р. нагороджений премією ім. Ольги Кобилянської. Все своє життя пан Михайлюк присвятив українській мові в Румунії, працюючи з самого початку в єдиній україномовній газеті Румунії «Новий вік», теперішнє «Вільне слово», яке покинув, щоб створити при СП Румунії, а потім при СУР 1990р. «Наш голос»; через деякий час переходить на керівництво «Українського вісника», де й посьогодні працює.

• **Ананія ІВАНОВА** (14 жовтня 1946 р.) – колишнього депутата Парламенту Румунії, вихідця задунайських козаків, одного із співзасновників філії СУР в Добруджі, керівника дитячого гурту «Дунавецькі козачки».

Вітаємо з 70-річчям!

• **Степана БУЧУТУ** (23 жовтня 1944 р.) – уродженця найбільшого українського марамороського с. Русь-Поляна в багатодітній українській сім'ї.

Випускник Сігетського українського ліцею, Інституту електромеханіки та Бухарестського юридичного факультету при Екологічному Університеті.

З 2005 р. – депутат Румунського парламенту до 2012 р. як представник української меншини та голова СУР за останні 10 років.

Пан Степан Бучута – автор двох книг публіцистики.

На VII з'їзді – почесний голова СУР.

• **Анна БЕРЕГІЙ** (23 жовтня 1947 р.) – уродженка українського банатського села Копашиль Карашсеверінського повіту. Активний член СУР та дописувач до наших журналів при СУР. Гарна людина, добра та щира. Талановитий декламатор української поезії. Член комісії з культури СУР.

З РОСИ-ВОДИ!

ХАЙ НИНІШНЯ ОСІНЬ ПРИМНОЖИТЬ ВАМ ЛІТА!
НА МНОГАЯ І БЛАГАЯ ЛІТА!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД СУР

РАДІОШКОЛА: НАЦМЕНШИННИ В ПРЯМОМУ ЕФІРІ

Асоціація «Rețeaua de cultură» організувала 14-17 жовтня 2016 року в Бухаресті друге видання проекту «Радіошкола: нацменшинни в прямому ефірі», фінансованого Департаментом з міжетнічних відносин.

Проект «Радіошкола: нацменшинни в прямому ефірі» організовує семінарії з метою підготовки молодих журналістів та їхнє ініціювання у радіопередачах – від формування ідеї до структурування інформації, документації на терені, проектування ідеї, технологічної обробки і трансляції радіопередач.

Учасниками даного проекту були представники всіх національних меншин Румунії. З боку Союзу українців Румунії взяли участь Роксана Микулайчук та Наталка Боднарюк. Учасники мали нагоду відвідати студії,

монтажні кабінки різних радіостанцій з Бухареста, таких, як: Kiss FM, Magic FM, Rock FM. Також і студію Румунського телебачення, де їх зустріла Діана М. Деляну – режисер, продюсер, сценарист, журналіст і телевізійний продюсер.

Другого дня зустрілися з Женею

Команеску, редактором і телепродюсером, та з Валентином Рупіце, художнім режисером, актором, директором Департаменту масової інформації PRPE, які ініціювали їх в мистецтві і техніці розроблення радіо, а вечором зустрілися з редактором Думітру Шербаном, який розповів їм деякі «секрети» з радіостанції.

Третього дня учасники були поділені на 10 груп, кожна група маючи завдання знайти характерну назву для передачі разом із спеціалізованими тренерами – Лаура Капля, Марлена Кіріце та Анка Васілеску, які запропонували нам головну тему передачі: сльозоточиве оповідання.

Після завершення передачі і поширення її по радіо всі учасники були нагороджені преміями.

Наталка БОДНАРЮК

ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС МИСТЕЦТВ «ЮНІ УКРАЇНСЬКІ ТАЛАНТИ РУМУНІЇ»

Союз українців Румунії організує I-ий випуск Фестивалю-конкурсу «Юні українські таланти Румунії». Мета та основні завдання фестивалю: Відродження, збереження і розвиток української культури в Румунії; Знайомство з юними талантами, встановлення творчих контактів між учасниками, обмін досвідом роботи; Створення умов для підтримки та розвитку дитячої та юнацької творчості.

Вікові категорії:

I категорія 6-9 / років 0-4 класи;
II категорія 10-13 років / 5-8 класи;
III категорія 14-17 років; / 9-12 класи;
IV категорія 18-30 роки / студенти та українська молодь в Румунії.

Номінації:

Література:

1. поезія (2-4 поезії);
2. коротка проза (2-4 сторінки);
3. есе (2-4 сторінки).

(Тексти повинні бути на папері формату А4, Times New Roman, з використанням гарнітури Times New Roman та шрифту розміром 14 друкарських пунктів через 1,5 міжрядкового інтервалу. Розмір віршованого тексту повинен бути не більше однієї сторінки).

Живопис:

1. Класичний живопис: пейзаж, портрет, натюрморт, акварельний живопис, жанрова картина, езотеріка, естетика ню / оголена натура, анімалістика, архітектурний живопис (2-4 роботи).

2. Експериментальний живопис: пейзаж, портрет, натюрморт, акварельний живопис, жанрова картина, езотеріка, естетика ню / оголена натура, анімалістика, архітектурний живопис (2-4 роботи).

3. Графіка (2-4 роботи).

(Всі роботи повинні мати етикетку-опис: прізвище, ім'я автора (співавтор); назва арт-об'єкту; техніка створення; розмір (висота х ширина); дата створення арт-об'єкта).

Вокальне мистецтво

1. Солісти, дуети: естрадний вокал; народний вокал; академічний вокал; джазовий вокал.

2. Інструментальна музика: скрипка, віолончель, баян, акордеон, гітара, фортепіано, духові інструменти.

3. Оригінальне мистецтво: художнє читання, естрадні мініатюри і т. ін.

Перевага віддається майстрам української літератури Румунії (проза, поезія, уривки з вистав).

(Для участі подаються музичні носії – флешки, CD-диски, чи висилаються в електронному форматі. Музичні носії повинні містити тільки 2 конкурсних треки, обов'язково з української пісні чи інструментальної музики).

Просимо всіх авторів та учасників у конкурсі надсилати оригінали чи копії робіт з поміткою «Pentru concurs» за адресою: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu, nr. 15, sect 1, București, а також і в електронному вигляді (e-mail: trona2007@gmail.com), до 30 листопада 2016 р.

Нагородження:

Найвища нагорода Кубок Гран-Прі фестивалю, диплом Гран-Прі фестивалю та грошова премія.

Перші місця нагороджуються Іменними кубками фестивалю, дипломами та грошовими преміями.

Другі та треті місця отримують дипломи та медалі фестивалю і грошові премії.

Усі учасники отримують грамоту за участь у фестивалі та 3 книги, видані Союзом українців Румунії.

Конкурсні твори оцінює журі (письменники, художники, артисти, діячі культури і мистецтв) за 10-ти бальною шкалою, за результатами голосування журі складається рейтинг і розподіляються місця в кожній номінації, а також по і по вікових групах;

Остаточний склад журі затверджується Комісією з питань культури Союзу українців Румунії за 10 днів до початку фестивалю-конкурсу;

Рішення журі оформлюються у вигляді протоколу, є остаточними і оскарженню не підлягають;

Переможці конкурсу беруть участь у гала-концерті.

Питання з проведення фестивалю-конкурсу надсилайте за адресою trona2007@gmail.com

Телефони оргкомітету – 0212220737; 0725057251 – Михайло Трайста.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ВИХОВАННЯ В МАРАМОРОЩИНИ

Ів Румунії день 5 жовтня став Днем Виховання. Тільки що бачимо у газетах як оголошення, що цього Дня не будуть в школах уроки. Вони будуть замінені іншими заходами, спеціальними кожним навчальним складом. У згоді із наказом Міністерства Виховання щодо структури шкільного року, те ж саме відбудеться і 1 червня, в День Дітей, як і 5 червня, в День Учителя. (Graiul MM, 4 oct. 2016). В тій самій газеті, але вже 6 жовтня є трошки більша стаття, підписана головою Повітової Ради, де з великою повагою дякує тим, які присутні у вихованні і навчанні з перших кроків у школі, аж до професійного формування як людини. Стаття носить заголовок у перекладі «Цілую руку, пани професори». Це, як крапля води в морі, в цей час, коли вийшов Статут учнів, де учням дається дуже багато прав напроти професорів.

Донедавна День Учителя святкувалося 30 червня Генеральною Асоціацією Учителів, заснованою 30 червня 1927 року, і, розуміється, що цього дня і приходиться його відсвяткувати. Тоді шкільний рік закінчується, учителі можуть бачити свої результати – працю відсвяткувати і поїхати у відпустку.

Як знаємо, Мараморіш, а головне місто Сігет, є знаний як великий учительський центр. Є знайомий Педагогічний ліцей, як румунський, так і український, які підготували учителів як для шкіль Мараморіша, так і для інших областей. І не можемо не згадати учнів Верхньої Рівни, які у великому числі закінчили Педагогічний ліцей (український), а коли не було української сек-

ції, то і румунську секцію. Але, на жаль, число дітей дуже зменшилося і вони були змушені піти працювати у інші галузі або у чужі країни. А ті, що залишилися, працювали з великим натхненням із діточками. Крім уроків повсякденних, вони організують різну культурну діяльність, навіть і під час великих літніх канікул.

Як бува учителька, я бажаю їм багато, багато успіхів у їх нелегкій праці в навчанні і вихованні молодого покоління!

Учит. Іляна ДАН

◆ СЖОРІЖКА ДЛЯ ДІТЕЙ ◆

ПРИТЧА

Живучи в Берліні, Франц Кафка кожен день ходив по парку. Там він одного разу зустрів маленьку дівчинку, яка загубила ляльку і голосно плакала. Кафка запропонував їй допомогти в пошуку і зустрітися на тому ж місці на наступний день.

Ляльку знаменитий письменник, звичайно, не знайшов. Але зате приніс написане ним від її особи лист: «Будь ласка, не засмучуйся в моїй відсутності, - зачитував вголос Франц. - Я поїхала в подорож, щоб побачити світ. Буду писати тобі про всі свої пригоди». Наступні кілька тижнів вони зустрічалися в парку, і письменник читав дівчинці листи, в яких лялька в фарбах описувала свою поїздку.

Незабаром у Кафки сталося загострення туберкульозу, і йому треба було вирушити в санаторій до Відня. Перед цією поїздкою, що стала для письменника останньою, Кафка зустрівся з дівчинкою і подарував їй ляльку. Вона була зовсім не схожа на ту, що дівчинка колись втратила. Але до неї додавалася записка: «Подорожі змінили мене».

Василь ГЕРАСИМЮК

ДИТЯЧА МОЛИТВА

*Боже мій Всевишній,
Все в Твоїх руках;
Сонечком смієшся
В синіх небесах.*

*Бачиш все і чуєш,
Нам прощаєш знов,
Щедро всім даруєш
Ти Свою любов.*

*Я — Твоє творіння,
Ангельське, земне;
Милістю Своєю
Огорни мене.*

*Розкажи, як жити,
Шлях мій освіти.
Я ж такий маленький —
Будь зі мною Ти.*

Цікаві факти про гарбуз і Хеллоуїн

- Батьківщиною Хеллоуїна зазвичай вважається Ірландія.
- Свято з'явилося приблизно у 4000 році до н. е., а це означає, що Хеллоуїн існує вже понад 6000 років.

Етимологія назв країн світу

(Продовження з попереднього числа)

Н

Намібія - від прибережної пустелі Namib. Namib означає "область, де нема нічого" мовою Nama.

Непал - "ринок вовни".

Нігерія - з місцевої африканської мови "Ni Gir" (ріка Gir).

Нідерланди - німецькою "низька країна"; Голландія - частина Нідерландів, термін часто використовується стосовно країни в цілому. Holt (нім.) - лісиста земля (часто помилково перекладають як "болото"). Batavia (нім.) - рілля (від Betuwe - на протилежній регіональній назві "Veluwe" - необроблена земля).

Нова Зеландія - від провінції Зеландія у Нідерландах.

Нігерія - місцевою африканською мовою "Ni Gir" (ріка Gir).

Норвегія - від старого норвезького "northr i veg" (північний шлях). Норвезька назва Norge - від коренів northr i rike (північне королівство).

Німеччина - "земля списників", від німецького "gar" ("спис") і латинського та німецького "man" - людина. Латинською "Німеччина" означає: Allemagne - "земля всіх людей", тобто багатьох народів; Deutschland - "земля людей"; Nemetsy (польською Niemcy; румунською Nemți; чеською Nemecko; угорською Nemet (ország)) - "земля німих", де "німі" - метафора стосовно "тих, хто не говорить нашою мовою". Угорська назва запозичена зі слов'янських мов.

(Далі буде)

◆ С Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Ч ◆

**14 ЖОВТНЯ – СВЯТО ПОКРОВИ
ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ**

Одне з найбільш шанованих свят у нас, в українців, з'явилося в 910 р. в Константинополі, пов'язане з явищем Богородиці. Саме слово «покров» означає «покривало».

За легендою, у цей день військо давніх русів на чолі з Аскольдом взяло в облогу Константинополь. Мешканці міста в щирій молитві звернулися до Божої Матері з проханням про порятунок. Богородиця з'явилася перед людьми та вкрила їх своєю покровою (омофором). Після цього вороги вже не змогли бачити цих людей. Як вказують деякі джерела, вражений цим, Аскольд та його військо прийняли святе Хрещення і стали Християнами.

Л. ПОВХ

ЖАБКА

Журилась під осінь
Маленька жабка:
Уже потемніла
У соняха шапка
І жовтими стали
Листочки у клена,
А я іще й досі
Зелена-зелена!

В.ТЕРЕН

В КОТИКА Й МИШКИ

Вітер з пожовклим листком
Грається в котика й мишки:
То поженеться бізком,
То підкрадається нишком.
Ну, а коли спійма, –
Буде, дітки, зима.

В яку пору це буває?

Коли це буває,
Що клен запалає?
А прихопив морозець
Та повіяв вітерець,
Весь вогонь на землю впав,
Зовсім клен без листя став.

(Восени)

У садах, лісах блукає,
В жовті шати одягає,
Золотисту стелить постіль –
Жде сестрицю білу в гості.

(Осінь)

Прийшла дівчина до хати,
Узялась хазяйнувати:
Вправно скриню відімкнула,
В жовту свитку ліс вдягнула.

(Осінь)

Чарівник прийшов у ліс,
Фарби, пензлика приніс.
У діброві та садочку
стали жовтими листочки.

(Жовтень)

Невидимка ходить в гаї,
Все дерева роздягає.
Хто вона?

(Осінь)

Розкажіть, діти, хто те добре знає,
Яке коротке літо восени буває?

(Бабине літо)

Жовте листячко летить,
Під ногами шелестить

Сонце вже не припікає
І коли це все буває?

(Восени)

Виснуть хмари низько-низько,
Опустили пасма-коси.
Всюди мокро, всюди слизько –
Ходить нашим краєм...

(Осінь)

Чи знаєте ви, що:

Веселку можуть утворювати не лише сонячні промені, але й місячні. Хоч шанс побачити місячну веселку людина має лише в двох місцях на планеті – біля водоспаду Вікторія (США) та на Гаваях. І до всього нічна райдуга людині здається білою, бо вона в кілька тисяч разів блідніша, ніж звичайна. Зафіксувати всі барви можна лише за допомогою професійного фотоапарата.

Перші карти Місяця виготовив у 1609 р. Томас Харріот.

Місяць легший за Землю у 80 разів.

Усього на Землі близько 6000 мов, з яких 1000 – африканські, 700 папуаські. На 40 найпоширеніших світових мовах розмовляє 2/3 населення Землі.

Наріччя мандарин китайської мови – найбільш використовувана мова – на ньому спілкуються понад 885 млн. людей. Іспанська займає II місце (332 млн.), англійська III (322 млн.), а мова бенгалі – IV (189 млн.).

В ООН лише 6 офіційних мов: англійська, французька, арабська, китайська, російська та іспанська.

Цікаво, що у більшості мов світу слово «мама» починається з літери М.

Вчені науково підтвердили силу хресного знамення

Дослідження, проведені на базі лабораторії медико-біологічних технологій НДІ промислової і морської медицини, стали справжньою сенсацією. Вчені експериментально довели, що хресне знамення вбиває мікроби і змінює оптичні властивості води.

Вчені, які є скептиками, підтвердили, що звичай хрестити їжу і питво перед трапезою, який йде з давнини, має глибокий містичний зміст, - розповідає фізик Ангеліна МАЛАХОВСЬКА, - за ним прихована практична користь: їжа очищається буквально за мить. Це велике диво, яке відбувається буквально кожен день.

Свої дослідження сили хреста Ангеліна Малаховська проводила майже 10 років. Була проведена велика серія експериментів, які багаторазово перевірили ще раз перед тим, як оприлюднювати результати.

Вони феноменальні: виявлено унікальні бактерицидні властивості, що з'являються у воді від її освячення молитвою і хресним знаменням.

Відкрита нова, раніше невідома властивість Слова Божого перетворювати структуру води, значно підвищуючи її оптичну щільність у короткій ультрафіолетовій області спектра.

Сама можливість цих досліджень для Ангеліни Малаховської та її колег-петербуржців стала дивом - вони не фінансувалися, не входили в тематику НДІ. Але вчені виконали величезний обсяг робіт безоплатно - лише для того, щоб дати людям можливість відчутти і побачити цілющу силу Бога.

Учені перевірили дію молитви "Отче наш" і хресного знамення на патогенній бактерії. Для дослідження були взяті проби води з різних водойм - колодязів, річок, озер. У всіх пробах містилися кишкова паличка, золотистий стафілокок. Але виявилось, що якщо прочитати молитву "Отче наш" і осінити проби хресним знаменням, то кількість шкідливих бактерій зменшувалася в 7, 10, 100 і навіть більше 1000 разів!

За умовою експерименту - для виключення впливу можливого уявного навіювання - молитву читали і віруючі, і невіруючі люди, проте число патогенних бактерій в різних середовищах (з різними наборами бактерій) все одно зменшувалася в порівнянні з контрольним зразком.

Благотворним є і вплив молитви і хреста на людину - у всіх випробовуваних стабілізувався тиск, поліпшувалися показники крові. Дивний той факт, що показники змінювалися в точно потрібному для зцілення напрямку: у гіпотоніків тиск підвищувався, у гіпертоніків - знижувався.

Було відмічено, що якщо хресне знамення людина накладала на себе недбало або не торкалася необхідних точок (середини чола, центру сонячного сплетення, заглиблень правого і лівого плеча), то позитивний результат впливу був набагато нижчим, або взагалі був відсутній.

Вчені виміряли оптичну щільність води до і після накладення на неї хреста і освячення.

З'ясувалося, що оптична щільність води у порівнянні зі своїм вихідним значенням до освячення підвищується, - пояснює Ангеліна Малаховська, - це означає, що вода як би "розрізняє" сенс вимовлених над нею молитов, запам'ятовує цей вплив і зберігає його як завгодно довго - у вигляді збільшення значення оптичної щільності. Вона як би "насихується" світлом. Людське око вловити ці цілющі зміни структури води, звичайно, не може. Але прилад-спектрограф дає об'єктивну оцінку цього явища.

Хресне знамення змінює оптичну щільність води практично миттєво. Оптична щільність водопровідної води, освяченої вчиненим над нею хресним знаменням звичайним віруючим підвищується майже в 1,5 рази! А при освяченні священиком - майже в 2,5 рази! Тобто виходить, що вода "розрізняє" ступінь освячення - мирянином або священиком, у якого пальці правої руки складені для благословення так, що зображують перші літери імені Христа.

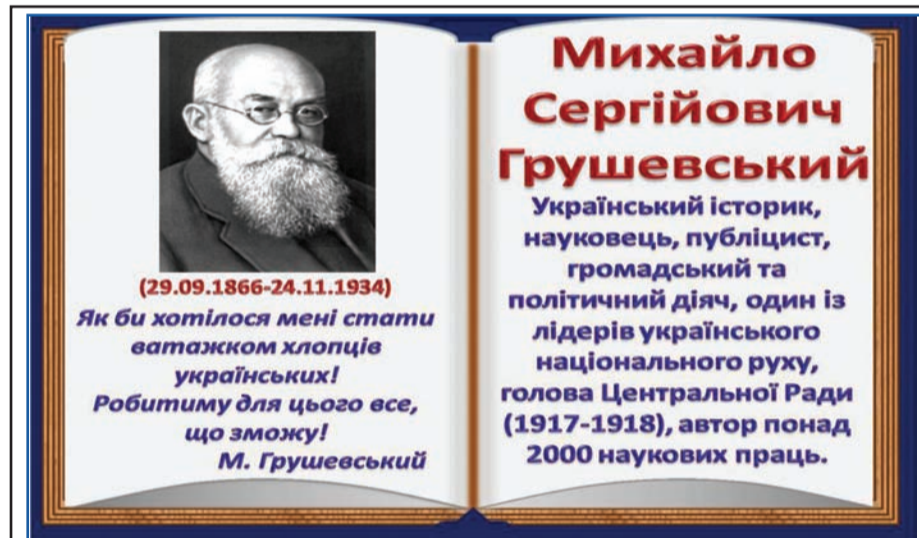
Цікавий результат освячення води хресною, але невіруючою людиною, яка не носить натільний хрест. Виявилось, що вода "розрізняє" навіть ступінь віри - оптична щільність змінилася тільки на 10%! Воістину - "по вірі вашій - хай буде вам".

Оскільки людський організм складається більш, ніж на дві третини з води, це означає, що в нас Богом була закладена при створенні така система фізичних каналів, регулюючих всі біохімічні процеси в організмі, яка чітко "впізнає" ім'я Ісуса Христа!

Можна сказати, що хресне знамення - це генератор світла. При цьому зауважується, що при недбалому знаменуванні, або при швидкому неблагоговійному маханні руками, ніяких змін (збільшення) оптичної щільності водопровідної води не виявлено.

Варто зазначити, що для християнина не таким важливим є наукове доведення, але важлива духовна цінність хресного знамення.

Вірте... - "по вірі вашій - хай буде вам"...

♦ 21 жовтня 2016 р. о 18.00 у концертному залі міста Бухарест "Sala Dalles" відбувся круглий стіл з нагоди відзначення 150-річчя від дня народження видатного діяча України Михайла Грушевського.

Захід супроводжувався святковим концертом за участі ансамблю "Козачок", а також фуршетом. Вхід був вільний.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор - Іван КОВАЧ

Редактори - Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір - Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування - Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15, Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.